

УДК 336

Ю. М. Солодковський,
к. е. н., доцент, декан факультету міжнародної економіки та менеджменту,
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана
ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-0933-3426>
М. О. Нечипорчук,
аспірант кафедри міжнародної економіки,
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0006-2865-549X>

DOI: 10.32702/2306-6814.2025.6.121

МЕХАНІЗМИ РОЗБУДОВИ ФІНТЕХ-СЕГМЕНТУ ВІТЧИЗНЯНОГО ФІНАНСОВОГО РИНКУ

Y. Solodkovskyy,
PhD in Economics, Associate Professor, Dean of the Faculty of International Economics and Management,
Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman
M. Nechiporchuk,
Postgraduate student of the Department of International Economics,
Kyiv National Economic University named after Vadim Getman

MECHANISMS FOR THE DEVELOPMENT OF THE FINTECH SEGMENT OF THE DOMESTIC FINANCIAL MARKET

Розвиток фінтех-сегменту є важливим чинником модернізації сучасного фінансового ринку України, що сприяє його цифровій трансформації та інтеграції у глобальний фінансовий простір. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю впровадження ефективних регуляторних механізмів, стимулювання інновацій та розширення цифрових фінансових послуг. Метою статті є аналіз механізмів розбудови фінтех-сегменту, оцінка нормативно-правового забезпечення та визначення стратегічних напрямів та механізмів його розвитку. Особлива увага приділена ролі Національного банку України, реформам регулювання, зростанню кешлес-економіки та підвищенню рівня фінансової грамотності населення. Доведено, що комплексна модернізація фінансового ринку, розширення цифрових сервісів та стратегічне партнерство між банками й фінтех-компаніями сприятимуть фінансовій інклюзії, доступності послуг, зростанню рівня кібербезпеки та конкурентоспроможності України у світовому фінансовому просторі.

The development of the fintech segment is a crucial factor in the modernization of Ukraine's financial market. The relevance of this study is determined by the need to implement effective regulatory mechanisms, stimulate innovation, and integrate the domestic fintech ecosystem into the global financial space. The article aims to analyze key mechanisms for developing an efficient fintech segment in Ukraine, assess regulatory frameworks, and identify future prospects. The research focuses on regulatory reforms, the role of the National Bank of Ukraine, the expansion of the cashless economy, and the enhancement of financial literacy. The study highlights that comprehensive financial market modernization and strategic collaboration between fintech companies and banking institutions will significantly improve access to financial services, enhance financial inclusion, and strengthen Ukraine's position in the global fintech industry. The findings underscore the importance of regulatory reforms aimed at simplifying the legal framework for fintech startups and fostering innovation. Additionally, the implementation of digital banking technologies and open banking initiatives can accelerate the integration of financial services into a unified digital ecosystem. The National Bank of Ukraine plays a pivotal role in ensuring sustainable fintech development through initiatives such as the introduction of a regulatory sandbox, digital identity verification systems, and compliance with European PSD2 standards. The development of a cashless economy, driven by technological advancements and state policies, is identified as a key priority. The article also emphasizes the need to enhance financial literacy and digital competence among the population to ensure the effective use of fintech solutions and minimize financial fraud risks. In conclusion, the systemic development of Ukraine's fintech industry requires coordinated efforts from regulators, financial institutions, and technology companies. Strengthening international partnerships, aligning regulatory policies with global standards, and

leveraging digital innovations will contribute to building a robust and competitive fintech sector. Ukraine has the potential to emerge as a regional fintech leader by capitalizing on its strong IT sector, skilled workforce, and increasing demand for digital financial solutions.

Ключові слова: фінтех-сегмент, фінансовий ринок, кешлес-економіка, цифрова грамотність, фінансова екосистема, Стратегією розвитку фінансового сектору України.

Key words: fintech segment, financial market, cashless economy, digital literacy, financial ecosystem, Strategy for the Development of the Financial Sector of Ukraine.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Розбудова в Україні високоефективного фінтех-сегменту фінансового ринку передбачає в якості необхідної умови реалізацію диверсифікованих нормативно-правових, організаційно-економічних та інституційних механізмів, спрямованих на формування у нашій державі сталої і диверсифікованої фінтех-екосистеми та її глибоку інтеграцію у глобальний і європейський фінансовий простір. Досягнення цієї стратегічної мети передбачає насамперед комплексну модернізацію вітчизняного фінансового ринку, всебічне стимулювання його інноватизації і технологізації, системну диверсифікацію видової структури якісних і доступних для споживачів фінтех-сервісів, активізацію стартап-руху на фінтех-ринку, а також розбудову у його структурному ландшафті ефективного конкурентного середовища, здатного забезпечити максимальне задоволення потреб та інтересів споживачів.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Дослідження фінтех-ринку привернули увагу багатьох науковців і дослідників. Серед них важливий внесок у дослідження фінтех внесли Олійник Д., Пшик Б., Грудзевич У, Шурма Р., Коваль О., Птащенко Л., Колінчук Д., Коваленко Ю. та ін.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Метою статті є аналіз механізмів розбудови фінтех-сегменту вітчизняного фінансового ринку, оцінка нормативно-правового забезпечення та визначення стратегічних напрямів та механізмів його розвитку.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ З ПОВНИМ ОБГРУНТУВАННЯМ ОТРИМАНИХ НАУКОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Характеризуючи чинне у нашій державі нормативно-правове забезпечення функціонування фінтех-бізнесу, слід насамперед відзначити, що його розроблення бере свій початок з 2010-х років як адекватна відповідь на нагальні виклики часу щодо інноваційної технологізації вітчизняного фінансового ринку. В останні п'ятнадцять років було сформовано загальний нормативно-правовий "каркас" регулювання вітчизняної фінтех-індустрії, який включає в себе різноманітні нормативно-правові акти та закони України.

Доцільно зауважити, що нормативні акти забезпечили унормування найбільш актуальних питань щодо функціонування українського фінтех-бізнесу, а саме: визначення загальних принципів фінансового обслуговування економічних суб'єктів та нормативних вимог до діяльності фінансових і регуляторних інститутів [1]; інституціоналізація механізмів функціонування платіжних систем, здійснення платіжних переказів та емісії цифрових валют; визначення переліку фінансових продуктів, категорій операторів фінансових послуг, принципів технологічної інноватизації фінансової практики [2]; встановлення правил збору, оброблення та захисту персональних даних у процесі провадження фінтех-діяльності [3]; урегулювання функціонування унікальної системи оподаткування ІТ-компаній у рамках правового режиму Дія.Сіті та ін. [4] та багато інших питань.

Важливу роль у забезпеченні регулювання діяльності вітчизняного фінтех-бізнесу відіграє також Національний банк України, який ще у 2020 р. затвердив Стратегію розвитку фінтеху в Україні до 2025 р. Даний документ репрезентує по суті покроковий план розбудови у нашій державі повноцінної національної фінтех-екосистеми, що спирається у своїй основі на інноваційні фінансові сервіси та доступні для споживачів цифрові послуги. Так, головними структурними компонентами даної стратегії є: по-перше, розроблення та запуск в дію повноцінної регуляторної "пісочниці" для оперативного тестування інноваційних продуктів у сфері фінтех-діяльності; по-друге, підвищення рівня фінансової грамотності та фінансової інклюзії українського населення й бізнесу; по-третє, розвиток вітчизняної академічної бази у сфері відкритого банкінгу.

Цілком природно, що ступінь реалізації зазначених напрямів розбудови вітчизняного фінтех-бізнесу залежить від виконання Національним банком України пов'язаних з ними діджитал-проєктів. Йдеться насамперед про запроваджену у нашій державі систему віддаленої ідентифікації та верифікації клієнтів, імплементацію у вітчизняному законодавстві норм Другої платіжної директиви Європейського Союзу PSD2, надання споживачам можливостей здійснення миттєвих платежів з рахунку на рахунок через систему електронних платежів у режимі 24/7; посилення регуляторного режиму у сфері забезпечення кібербезпеки та решту інших інноваційних проєктів НБУ тощо [5].

У своїй сукупності чинне у нашій державі нормативно-правове забезпечення функціонування вітчизняного фінтех-бізнесу, навіть попри свою важливу роль у забезпеченні цілеспрямованого розвитку українських фінтех-компаній та активну участь органів-регуляторів у розбудові вітчизняної фінансової екосистеми, на пре-

великий жаль дотепер не має системного характеру. Воно відрізняється значним браком комплексного нормативно-правового регулювання діяльності фінтех-бізнесу на вітчизняному ринку банківських і страхових послуг та своєрідним "точковим" вирішенням найбільш актуальних питань його функціонування.

Невідкладними заходами у царині удосконалення нормативно-правового забезпечення функціонування в Україні фінтех-бізнесу є наступні:

- реалізація комплексу регуляторних реформ щодо суттєвого спрощення правового режиму для реалізації фінтех-стартапів та сприяння комерціалізації інноваційних розробок у фінансовому секторі;

- розроблення та приведення у відповідність до найкращих міжнародних практик вітчизняної нормативно-правової бази, необхідної для реалізації Закону України "Про віртуальні активи", за участі таких компетентних органів виконавчої влади як: Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР), НБУ, міністерства фінансів та цифрової трансформації України, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг (Нацкомфінпослуг) тощо;

- усунення колізій законів України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення" та "Про віртуальні активи" в частині норми щодо неможливості використання віртуальних активів в якості платіжного засобу та предмета обміну на майнові активи на території України із залученням до роботи НКЦПФР, НБУ та Нацкомфінпослуг;

- імплементація міжнародних стандартів щодо ринкового обігу віртуальних активів Міжнародної групи з протидії відмиванню брудних грошей (англ. — Financial Action Task Force on Money Laundering — FATF) в частині розширення переліку віртуальних активів та впровадження ризик-орієнтованих методичних підходів щодо їх оцінки та оцінювання діяльності постачальників віртуальних активів при запровадженні нових фінансових технологій, продуктів та практик з покладенням відповідних функціональних повноважень на Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку;

- імплементація рекомендацій FATF щодо обов'язкового виконання постачальниками віртуальних активів вимог Директиви ЄС 2015/849 (про запобігання використанню фінансової системи для цілей відмивання грошей або фінансування тероризму), а також проходження ними відповідних процедур ліцензування для роботи у конкретних податкових юрисдикціях;

- внесення змін до Податкового та Цивільного кодексів України в частині конвергенції положень щодо оподаткування операцій з віртуальними активами з покладенням відповідних функціональних повноважень на Верховну Раду України, Міністерство фінансів України, НБУ та Міністерство цифрової трансформації України;

- законодавче врегулювання питань, пов'язаних з функціонуванням інвестиційних рахунків та діяльності

рейтингових агентств, з їх приведенням у повну відповідність до чинних нормативних вимог Європейського Союзу у цій сфері;

- імплементація норм Регламенту Європейського Союзу 2023/1114 про ринки криптоактивів (англ. — Markets in Crypto-Assets — MiCA) в частині кваліфікації поняття "криптоактиви", їх класифікації¹, встановлення правил щодо оприлюднення пов'язаної з криптоактивами конфіденційної інформації, запровадження обмежень на торгівлю ними на основі інсайдерської інформації, заборони неправомірного розголошення інсайдерських даних та реалізації маніпулятивних дій на криптовалютному ринку, а також запровадження ризик-орієнтованих стандартів діяльності надавачів сервісів у сфері ринкового обігу криптовалютних активів. Це забезпечить не тільки розбудову у нашій державі більш ефективної та збалансованої системи регулювання фінтех-бізнесу, але й суттєво підвищить міжнародний інвестиційний імідж України та створить сприятливе середовище для розвитку у нашій державі цифрової економіки та захисту економічних інтересів інвесторів;

- поглиблення транскордонного співробітництва та міжсекторальної координації України з країнами-партнерами у сфері міждержавного обміну інформацією про ринковий обіг віртуальних активів з метою нівелювання загроз фінансової стабільності та досягнення структурної рівноваги національних фінансових ринків;

- правове унормування питань щодо запровадження органами первинного фінансового моніторингу комплексного аналізу видів економічної діяльності, пов'язаної з ринковим обігом віртуальних активів, у тому числі на основі системного впровадження децентралізованих фінансових технологій з метою підвищення цифрової операційної стійкості транскордонних платежів і розрахунків, токенизації цінних паперів, торгового фінансування, страхування й однорангового кредитування, а також забезпечення безпеки ринкового обігу віртуальних активів;

- законодавче врегулювання функціонування P2P та P2B-кредитних платформ з їх введенням у поле дії закону України "Про банки і банківську діяльність" та регуляторні норми Національного банку України, запровадженням відповідальності фінансових посередників, механізмів захисту прав осіб-кредиторів та гарантуванням вкладів фізичних осіб з боку ФГВФО² з метою надання регулятору можливості здійснювати моніторинг, аналіз та регулювання операцій P2P та P2B-кредитування [6, с. 4, 5; 7] тощо.

Системна розбудова в Україні високоефективного фінтех-сегменту вітчизняного фінансового ринку передбачає в якості обов'язкового компонента впровадження комплексу організаційно-економічних та інституційних механізмів. Їх репрезентує нині широкий спектр заходів, передбачених ухваленою у 2023 р. Стратегією розвитку фінансового сектору України [8], а саме:

- розроблення і реалізація Дорожньої карти відновлення фінансового обслуговування споживачів на деокупованих територіях України як невід'ємної части-

¹ Йдеться про необхідність включення до переліку криптоактивів токенів електронних грошей (англ. — Electronic money tokens — EMTs), токенів з прив'язкою до активів (англ. — Asset referenced tokens — ARTs) та інших видів криптоактивів, відмінних від визначень EMTs і ARTs.

² Фонд гарантування вкладів фізичних осіб — ФГВФО.

ни імплементації загальнонаціональної програми декупації територій нашої держави;

- заснування у нашій державі інвестиційних фондів та фондів грантової підтримки процесів інвестування фінтех-стартапів та інноваційних проєктів у фінтех-бізнесі;

- запровадження практики електронного управління вітчизняних господарських товариств;

- розроблення і впровадження системи цифрової захисту вітчизняного фінансового сектору з розбудовою колективних (інтегрованих) моделей кібербезпеки суб'єктів фінтех-бізнесу [9, с. 4].

Наступним стратегічним напрямом розбудови в Україні високоефективного фінтех-сегменту фінансового ринку є розвиток безготівкової (чи кешлес) економіки. Звернімось до конкретних цифр: за один лише 2024 р. загальний вартісний обсяг готівкових коштів в обігу збільшився у нашій державі майже на 8% і становила на 1 січня 2025 р. 814,3 млрд грн, тобто на кожного українця припадає на сьогодні 63 банкноти та 186 монет порівняно з 66 банкнотами та 177 монетами на початок 2024 р. [10].

Кешлес-економіка має цілу низку вагомих конкурентних переваг як для національної фінансової безпеки нашої держави, так і прискореного розвитку вітчизняного фінтех-бізнесу. Йдеться насамперед про необмежені можливості дистанційного обслуговування споживачів фінансових сервісів та здійснення ними розрахункових операцій у будь-якій національній валюті та у будь-якій державі світу, високу ефективність, швидкість та доступність фінансових послуг, значне підвищення рівня цифрової безпеки фінансових операцій та суттєве спрощення міжнародних торговельних трансакцій, величезну економію витрат банків на обслуговуванні клієнтів. Об'єктивна необхідність фронтальної розбудови в Україні кешлес-економіки набуває додаткової актуальності з урахуванням умов воєнної агресії російської федерації.

Відтак — розвиток в Україні кешлес-економіки є надзвичайно складним і комплексним процесом та передбачає реалізацію системи заходів, спрямованих на:

- системну автоматизацію фінансового обслуговування споживачів та масове застосування безпаперових технологій надання їм фінансових сервісів;

- запровадження відкритої архітектури національного фінансового ринку;

- повну і фронтальну амністію капіталу з наданням вітчизняним економічним суб'єктам, котрі володіють грошовими накопиченнями, можливостей його легалізації;

- затвердження на законодавчому рівні нормативних вимог до суб'єктів господарювання (у тому числі компаній і фірм державної і комунальної форм власності) щодо можливостей здійснення ними безготівкових розрахункових операцій з оплати придбаних товарів і послуг;

- державне стимулювання розбудови у нашій державі сучасної платіжної інфраструктури для проведення безготівкових операцій з метою забезпечення 100%-вого покриття усього українського населення (у тому числі проживаючого у сільській місцевості та на віддалених територіях) цифровими банківськими послугами та технічного облаштування усіх точок продажу товарів і послуг сучасними і безперебійно працюючими платіжними терміналами для безготівкової оплати, включаючи ті, що працюють в офлайн-режимі;

- запровадження з боку держави 100%-вого гарантування грошових коштів, що перебувають у тій чи іншій цифровій формі, зменшення лімітів розрахунків готівковими коштами та удосконалення системи державного контролю за ними, а також законодавче унормування питання щодо значного розширення практики використання споживачами фінансових сервісів корпоративних карток;

- системну розбудову у нашій державі дистанційних каналів продажу споживачам фінансових сервісів на основі впровадження практики відкриття банківських рахунків у віддаленому режимі, забезпечення доступу фінансово-банківських інституцій до ідентифікаційних даних клієнтів, розміщених у державних реєстрах та ін.;

- забезпечення повної транспарентності інформації щодо умов фінансового обслуговування клієнтів на основі запровадження стандартів розкриття інформаційних даних щодо кредитних та страхових операцій, платіжних, розрахункових та інвестиційних послуг [12; 13, с. 96] та ін.

Водночас, характеризуючи механізми розбудови в Україні високоефективної фінтех-індустрії, не можемо оминати увагою і такий напрям як підвищення рівня фінансової грамотності українського населення у її тісному зв'язку з привиттям навичок цифрової грамотності. Значення даного напрямку розвитку вітчизняного фінтех-бізнесу дуже важко переоцінити з огляду на ту обставину, що, згідно даних проведеного у нашій державі загальнонаціонального опитування щодо оцінки рівня фінансової грамотності українців за методикою ОЕСР³, з початку 2022 р. 11% українських громадян (тобто кожен дев'ятий з нас) стали жертвами фінансових шахраїв і злочинців [14].

Наголосимо, що саме з метою розбудови в Україні ефективної екосистеми фінансової грамотності населення у квітні 2024 р. у нашій державі було ухвалено Національну стратегію розвитку фінансової грамотності до 2030 року [15]. Вона спрямована на поглиблення взаємодії різних груп стейкхолдерів (органів державної влади, освітніх закладів, фінансово-банківських інституцій, експертів фінансового ринку, засобів масової інформації, громадських організацій та ін.) з метою поширення і популяризації в українському

³ Згідно методичних підходів експертів ОЕСР під фінансовою грамотністю розуміють систему знань, умінь, навичок та поведінки індивідуумів, необхідних їм для ухвалення обґрунтованих фінансових рішень, ефективного управління власними фінансовими ресурсами та споживання фінансових сервісів (платіжних, розрахункових, депозитних, кредитних та ін.) з метою підтримання особистого фінансового добробуту упродовж всього життя [Коваль О. П. Фінансова грамотність літніх людей. Національний інститут стратегічних досліджень. Центр економічних і соціальних досліджень. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2025-02/az_fingramotnist-litnikh_100225.pdf (дата звернення 19.02.2025 р.)].

суспільстві фінансових знань⁴, формування у населення раціональної поведінки під час вирішення власних фінансових проблем, захисту своїх прав та забезпечення особистого фінансового добробуту упродовж всього життя.

Отже, фронтальна розбудова в Україні високоефективного фінтех-сегменту вітчизняного фінансового ринку висуває у число пріоритетних завдань поглиблення партнерської взаємодії традиційних банківських установ з фінтех-компаніями та переведення її у формат стратегічного співробітництва. Важливо зазначити у цьому зв'язку, що подібного роду колабораційна взаємодія може набувати доволі диверсифікованих інституційних конфігурацій — від простого застосування розроблених фінтех-стартапами сервісів до моделі системного технологічного партнерства банків і фінтех-компаній з інвестиційними капіталовкладеннями у розвиток нових фінтех-продуктів чи купівлю вже реалізованих проєктів у даній сфері. При цьому найбільший комерційний ефект закладений у співробітництві зазначених інституцій у сфері платіжних послуг, штучного інтелекту, Big data, кібербезпеки, автоматизації бізнес-процесів, а надто — у царині P2P та P2B-кредитування, де банківські установи вже сьогодні володіють потужними конкурентними перевагами не тільки щодо налагодження взаємовигідної співпраці з функціонуючими цифровими кредитними платформами, але й заснування власних діджитал-майданчиків кредитних операцій.

Зазначимо також, що однією з ефективних інституційних конфігурацій стратегічного партнерства між фінтех-компаніями та традиційними банківськими установами має стати розгалужена і диверсифікована система відкритого банкінгу (англ. — Open Banking). Вона передбачає відкриття банківськими інституціями відкритого доступу до власних інформаційних даних та пов'язаних з ними фінансових сервісів фінтех-провайдером каналами відкритих інтерфейсів програмування, що суттєво полегшує фінтех-розробникам процес розроблення нових цифрових продуктів та програм на основі вторинного використання вже готових частин необхідного діджитал-функціоналу. Завдяки цьому споживачі фінансових сервісів на власний розсуд можуть обирати зручні способи використання власних рахунків, а бізнес-структури — здобувають додаткові ресурсні можливості для реалізації інноваційних фінтех-рішень на основі налагодження взаємовигідного співробітництва з партнерськими фінтех-організаціями.

⁴ Йдеться насамперед про знання, уміння і навички у сфері планування особистих фінансів, обліку особистих доходів і витрат, користування представленими на ринку платіжними інструментами, раціонального і відповідального споживання, відмови від спонтанних покупок, управління особистими фінансовими ризиками, реальної оцінки своїх фінансових можливостей, раціонального використання наявних заощаджень, усвідомленого вибору фінансових установ та перевірки їх надійності, оцінки ризиків отримання кредитів, дисциплінованого обслуговування кредитної заборгованості, обрання фінансових сервісів та продуктів, формування заощаджень для різного роду життєвих ситуацій, захисту своїх прав споживача через правові і цифрові інструменти та ін.

ВИСНОВКИ З ПРОВЕДЕНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ЦЬОМУ НАПРЯМІ

Усі вищезазначені заходи системної розбудови в Україні високоефективного фінтех-сегменту вітчизняного фінансового ринку дають змогу не тільки забезпечити значне розширення доступу економічних суб'єктів до цифрових фінансових послуг, але й суттєве підвищення рівня їх фінансової інклюзії, зростання швидкості та якості фінансового обслуговування споживачів, динамічний розвиток електронної комерції та криптовалютних операцій, а також нарощування операційної й інноваційної спроможності фінтех-бізнесу. Навіть попри російсько-українську війну наша держава дотепер залишається одним з найбільш привабливих для фінтех-інвесторів ринком та має усі шанси стати одним з регіональних фінтех-лідерів у Європі у післявоєнний період насамперед завдяки високому рівню стійкості вітчизняного IT-сектору та наявності значної армії висококваліфікованих кадрів.

З урахуванням високих конкурентних переваг колабораційної взаємодії фінансових інститутів з фінтех-компаніями найбільші перспективи на сьогодні пов'язані з впровадженням в Україні інтеграційних моделей їх співробітництва з метою розбудови у нашій державі цифрової фінансової екосистеми. При цьому національна стратегія розвитку у нашій державі високоефективної фінтех-індустрії має формуватися з урахуванням об'єктивної необхідності її глибокої інтеграції у глобальний фінансовий простір, насамперед на основі реалізації Угоди про асоціацію з Європейським Союзом.

Література:

1. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг. Закон України від 12.07.2001 р. №2664-III з редакціями від 07.01.2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14#Text> (дата звернення 11.11.2024 р.).
2. Про платіжні системи. Закон України від 30.06.2021 р. №1591-IX з редакціями від 01.07.2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#Text> (дата звернення 11.11.2024 р.).
3. Про захист персональних даних. Закон України від 01.06.2010 р. №2297-VI з редакціями від 27.10.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text> (дата звернення 11.11.2024 р.).
4. Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні. Закон України від 15.07.2021 р. №1667-IX з редакціями від 01.01.2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1667-20#Text> (дата звернення 11.11.2024 р.).
5. Розвиток фінтеху в Україні. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/about/development-strategy/fintech2025> (дата звернення 30.01.2025 р.).
6. Олійник Д. І. Обіг віртуальних активів в Україні. Центр економічних і соціальних досліджень НІСД. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/ekonomika/obih-virtualnykh-aktiviv-v-ukrayini> (дата звернення: 14.02.2025 р.).
7. Цимбалюк А. І. Регулювання віртуальних активів в Україні: адаптація до глобальних стандартів та внутрішні виклики. URL: <https://law.chnu.edu.ua/rehulivannia-virtualnykh-aktiviv-v-ukrayini/> (дата звернення: 15.02.2025 р.).

8. Стратегія розвитку фінансового сектору України. Національний банк України. 2023. URL: <https://bank.gov.ua/ua/files/wjgsbtnmxZukvbx> (дата звернення: 15.02.2025 р.).

9. Пшик Б. І., Грудзевич У. Я. (2023). Удосконалення регулювання fintech на ринку банківських послуг в Україні. Економіка та суспільство. Випуск №54. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2794/2714> (дата звернення: 14.02.2025 р.).

10. В Україні готівка в обігу торік зросла на 58 мільярдів, найбільше — монети по 5 і 10 гривень. Укрінформ, 15 січня 2025 р. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3948860-v-ukraini-gotivka-v-obigu-torik-zroslo-na-58-milardiv-najbilse-moneti-po-5-i-10-griven.html> (дата звернення: 17.02.2025 р.).

11. Динаміка готівки в обігу. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/uah/cash-volume-chart?type=banknotes&quantity=hrn&to=> (дата звернення: 17.02.2025 р.).

12. Шурма Р. Що потрібно для переходу на безготівкову економіку в Україні. Бізнес, 6 липня 2023 р. URL: <https://biz.nv.ua/ukr/experts/yak-bude-pracyuvati-keshles-ekonomika-v-ukrajini-osnovni-kroki-i-prognoz-vid-zastupnika-kerivnika-opu-50336736.html> (дата звернення: 17.02.2025 р.).

13. Птащенко Л. О., Колінчук Д. В. (2021). Актуалітети підвищення рівня фінансової грамотності українців у період розвитку фінтеху. Економіка і регіон. №4 (83). С. 92—99. URL: https://reposit.nupp.edu.ua/bitstream/PoltNTU/11216/1/%D0%95%D1%96%D0%A0%204_83_2021-92-99.pdf (дата звернення: 19.02.2025 р.).

14. Коваль О. П. Фінансова грамотність літніх людей. Національний інститут стратегічних досліджень. Центр економічних і соціальних досліджень. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2025-02/az_fingramotnist-litnikh_100225.pdf (дата звернення 19.02.2025 р.).

15. Національна стратегія розвитку фінансової грамотності до 2030 року. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/NBU_Strategy-Financial-Literacy.pdf?v=10 (дата звернення: 19.02.2025 р.).

16. Дорошенко О. О. (2022). Електронні платежі як ключовий сегмент ринку фінансових технологій: передумови та перспективи розвитку. Академічні візії. №14. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/299/256> (дата звернення: 18.02.2025 р.).

References:

1. Verkhovna Rada of Ukraine (2001), The Law of Ukraine "On financial services and state regulation of financial services markets", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14#Text> (Accessed 11 Nov 2024).

2. Verkhovna Rada of Ukraine (2021), The Law of Ukraine "On payment systems. Law of Ukraine", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#Text> (Accessed 11 Nov 2024).

3. Verkhovna Rada of Ukraine (2010), The Law of Ukraine "On personal data protection", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text> (Accessed 11 Nov 2024).

4. Verkhovna Rada of Ukraine (2021), The Law of Ukraine "On Stimulating the Development of the Digital Economy in Ukraine", available at: <https://zakon.ra->

[da.gov.ua/laws/show/1667-20#Text](https://zakon.ra-da.gov.ua/laws/show/1667-20#Text) (Accessed 11 Nov 2024).

5. National Bank of Ukraine (2025), "Development of Fintech in Ukraine", available at: <https://bank.gov.ua/ua/about/develop-strategy/fintech2025> (Accessed 30 Jan 2025).

6. Olijnyk, D. I. (2022), "Circulation of virtual assets in Ukraine", Center for Economic and Social Research of the National Institute of Social Sciences, available at: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/ekonomika/obih-virtualnykh-aktyviv-v-ukrayini> (Accessed 14 Feb 2025).

7. Tsymbaliuk A. I. (2023), "Regulation of virtual assets in Ukraine: adaptation to global standards and internal challenges", available at: <https://law.chnu.edu.ua/rehulivannia-virtualnykh-aktyviv-v-ukraini/> (Accessed 15 Feb 2025).

8. National Bank of Ukraine (2023), "Strategy for the development of the financial sector of Ukraine", available at: <https://bank.gov.ua/ua/files/wjgsbtnmxZukvbx> (Accessed 15 Feb 2025).

9. Pshyk, B. I. and Hrudzevych, U. Ya. (2023), "Improving fintech regulation in the banking services market in Ukraine", *Ekonomika ta suspil'stvo*, vol. 54, available at: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2794/2714> (Accessed 14 Feb 2025).

10. The official site of Ukrinform (2025), "Ukraine, cash in circulation increased by 58 billion last year, most of all — 5 and 10 hryvnia coins", available at: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3948860-v-ukraini-gotivka-v-obigu-torik-zroslo-na-58-milardiv-najbilse-moneti-po-5-i-10-griven.html> (Accessed 17 Feb 2025).

11. National Bank of Ukraine (2025), "Dynamics of cash in circulation", available at: <https://bank.gov.ua/ua/uah/cash-volume-chart?type=banknotes&quantity=hrn&to=> (Accessed 17 Feb 2025).

12. Shurma, R. (2023), "What is needed to transition to a cashless economy in Ukraine", *Business*, available at: <https://biz.nv.ua/ukr/experts/yak-bude-pracyuvati-keshles-ekonomika-v-ukrajini-osnovni-kroki-i-prognoz-vid-zastupnika-kerivnika-opu-50336736.html> (Accessed 17 Feb 2025).

13. Ptaschenko, L. O. and Kolinchuk, D. V. (2021), "Current issues in increasing the level of financial literacy of Ukrainians during the period of fintech development", *Ekonomika i rehion*, vol. 4 (83), pp. 92—99, available at: https://reposit.nupp.edu.ua/bitstream/PoltNTU/11216/1/%D0%95%D1%96%D0%A0%204_83_2021-92-99.pdf (Accessed 19 Feb 2025).

14. Koval', O. P. (2025), "Financial literacy of the elderly", National Institute for Strategic Studies. Center for Economic and Social Research, available at: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2025-02/az_fingramotnist-litnikh_100225.pdf (Accessed 19 Feb 2025).

15. National Bank of Ukraine (2024), "National Strategy for the Development of Financial Literacy until 2030", available at: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/NBU_Strategy-Financial-Literacy.-pdf?v=10 (Accessed 19 Feb 2025).

16. Doroshenko, O. O. (2022), "Electronic payments as a key segment of the financial technology market: prerequisites and prospects for development", *Akademichni vizii*, vol. 14, available at: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/299/256> (Accessed 18 Feb 2025).

Стаття надійшла до редакції 08.03.2025 р.